

AL·LEGACIONS AL PROCEDIMENT DE CANVI DE DENOMINACIÓ DEL MUNICIPI DE VALÈNCIA

EXPOSA:

La proposta de canvi de denominació oficial contradiu informes tècnics, vulnera clarament la normativa i la legalitat municipal i autonòmica vigent i no respon a cap necessitat real ni lingüística ni social. Lluny de reforçar la convivència, genera divisió i crispació en un àmbit on no existia conflicte real, i suposa una despesa econòmica injustificada tant per a les administracions com per a la ciutadania.

Així, en relació amb l'anunci del B.O.P sobre el canvi de denominació del municipi de València publicat el 11/8/2025, l'acord adoptat pel Ple de l'Ajuntament de València, de data 26 de setembre de 2023, pel qual s'iniciava el procediment per a modificar la denominació oficial del municipi de "València" per la forma "Valencia/València" amb continuïtat en l'expedient E-01304-2025-000005-00 , formule les següents

AL·LEGACIONS

1. El municipi de València es troba en zona de predomini lingüístic valencià i no es justifica legalment el canvi.

Segons la disposició addicional segona de la Llei 4/1983, d'Ús i Ensenyament del Valencià, la ciutat de València forma part del territori de predomini lingüístic valencià. El Decret 69/2017, de 2 de juny, del Consell, permet que la denominació oficial siga exclusivament en valencià en este cas, sent el camí natural que bona part dels municipis estan adoptant d'acord amb l'especial atenció cap a la recuperació de la llengua pròpia que li procura la legislació vigent.

No existix cap obligació legal ni cap necessitat objectiva que exigisca la transformació en una formula composta amb l'excusa del bilingüisme, especialment quan l'actual forma oficial és completament identificable també pels parlants de la llengua castellana.

Esta consideració adquireix encara més pes si es té en compte que el valencià és, com ja hem assenyalat abans, la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, tal com ho estableix l'article 6.1 de l'Estatut d'Autonomia. En este sentit, el fet que la capital del territori tinga el seu topònim oficial en valencià és plenament coherent amb el marc legal i identitari, i reforça el paper del valencià com a element cohesionador i simbòlic.

El valencià és a més a més una llengua minoritzada que necessita una especial protecció. Així ho estableix l'EACV, al seu article 6.5:

“S'atorgarà especial protecció i respecte a la recuperació del valencià”.

És evident per tant que l'Estatut d'Autonomia vigent estableix en tot el seu articulat una especial protecció cap al valencià que possibilita legalment el topònim únic de “València” ara oficial.

En el cas dels topònims tradicionals, la protecció que s'ha de tindre ha de ser més important encara, i els poders públics han d'exercir una acció general de salvaguarda, ja que són part del patrimoni cultural immaterial, tal com diu l'article 2a de la Llei 10/2015, per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial.

Així llavors s'ha de protegir el topònim València, que és el tradicional front a les formes duals que en cap cas no són toponímia tradicional, més bé són una invenció administrativa que en el cas de València és a més a més innecessària i únicament motivada per interessos polítics.

2. La proposta de l'Ajuntament de València incompleix el Decret 69/2017 en l'ordre de les formes

El Decret 69/2017, en el seu article 4.3, estableix que:

“En el cas que la denominació siga bilingüe, la forma en valencià figurarà en primer lloc en el cas de municipis situats en zones de predomini lingüístic valencià.”

La proposta “Valencia/València” que va aprovar l'equip de govern al ple del 26 de setembre de 2023 incompleix clarament este article, anteposant la forma en castellà a la valenciana actualment oficial,

cosa que vulnera directament el marc normatiu vigent i invalida legalment la proposta en els termes formulats. Esta vulneració formal per si mateixa ja obliga a la seua desestimació immediata.

3. El canvi del topònim vulnera el Reglament municipal d'ús del valencià

El Reglament d'ús del valencià de l'Ajuntament de València, aprovat pel Ple i publicat al BOP núm. 30 (06/02/2004), estableix en el seu article 16.1:

“Tots els topònims del terme municipal tenen com a forma oficial la valenciana, que és la tradicional, la històrica i la correcta.”

Esta norma municipal és de compliment obligatori per a l'Ajuntament i no pot ser ignorada per un acord plenari. És evident que “tots els topònims del terme municipal” inclouen el propi topònim del terme municipal, que en l'actualitat és València.

El canvi proposat per l'equip de govern de PP i VOX és per tant incompatible amb este precepte i, en cas d'aplicar-se, suposaria una vulneració manifesta del principi de legalitat interna i de la jerarquia normativa.

4. Cap informe a l'expedient argumenta el canvi de la forma València a la forma dual més enllà d'aspectes ortogràfics.

L'únic informe lingüístic present en l'expedient és l'estudi realitzat pel professor Abelard Saragossà, el qual es limita exclusivament a proposar un canvi en l'accentuació ortogràfica del mot “València” (amb accent obert) per “València” (amb accent tancat) front als criteris de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Este informe no defensa ni argumenta en cap moment l'oficialització d'una forma bilingüe ni la inclusió de la forma castellana “Valencia” com a part del topònim oficial que és el que realment vol fer l'equip de govern local. L'informe d'Abelard Saragossà defensa la

continuitat del topònim en valencià com és en l'actualitat més enllà dels matisos sobre la seua accentuació.

Per tant, la proposta de forma dual "Valencia/València" proposada no compta amb cap fonament lingüístic ni acadèmic ni historiogràfic dins de l'expedient tramitat. Esta absència de justificació vulnera clarament l'article 7.1.a del Decret 69/2017, de 2 de juny, del Consell, que estableix que:

"S'hauran de demanar els informes justificatius i tècnics on es raone adequadament el canvi que es proposa. A aquests efectes, la documentació necessària a incorporar en l'expedient tramitat per l'entitat local haurà d'incloure un estudi tècnic, subscrit per un expert en lingüística, en què s'exposen detalladament els fonaments històrics i lingüístics del canvi de denominació del municipi proposat."

Com és evident, la forma bilingüe no està en cap cas raonada ni justificada per cap informe lingüístic, contravenint clarament el procés legal. Per tant, el procediment impulsat pel govern local de l'Ajuntament de València incorre en un defecte greu de forma i la proposta ha de ser desestimada de manera immediata per incompliment dels requisits legals.

5. Precedent institucional: la Comunitat Valenciana també és un nom exclusivament en valencià

El mateix Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix oficialment la denominació "Comunitat Valenciana", de manera exclusiva en valencià, per a tot el territori autonòmic, incloses les comarques històricament castellanoparlants. Este fet no ha generat cap conflicte legal ni social, i és un precedent clar que avala que la forma única "València", per al que segons l'Estatut d'Autonomia és el seu cap i casal, és perfectament compatible amb la convivència lingüística i el respecte institucional.

6. El canvi és lingüísticament innecessari, redundant i infundat

El doblet proposat “Valencia/València” és completament redundant. L’única diferència entre ambdues formes és un accent i per tant no hi ha cap motiu de comprensibilitat ni d’identificació que justifique la introducció d’un nom artificiós o duplicat. La forma actual “València” és perfectament entesa per la totalitat de la població, amb independència de la llengua habitual.

Això potser contrasta amb altres casos, especialment de llengües no romàniques, com “Pamplona-Iruña” o “Vitoria-Gasteiz”, on les formes en castellà i en la llengua pròpia presenten una variació substancial.

En el cas de València, esta diferència és quasi inexistent, la qual cosa fa el doblet completament innecessari, capritxós i simbòlicament perjudicial.

Si en altres casos on la diferència del topònim en valencià i castellà pot ser major com ara “Torrent” o “Xàtiva” s’ha optat per l’oficialització de la forma valenciana no té cap lògica que al cap i casal s’opte per un doblet artificiós i administratiu.

7. Un canvi estrictament polític i sense consens social

El canvi tant en el nou topònim compost com en la seua ortografia s’impulsa clarament des de l’àmbit polític, al marge dels mecanismes normatius establerts i no només d’esquena a l’Acadèmia Valenciana de la Llengua sinó clarament amb informes contraris, com els que obren en l’expedient municipal relatiu a l’oficialització del topònim València.

Esta iniciativa estrictament política crea una fractura entre l’acció institucional i el criteri lingüístic legal. Lluny de generar consens i cohesió, esta proposta està provocant una forta contestació social i divisió ciutadana, especialment entre els sectors més compromesos amb la promoció i la defensa de la llengua pròpia.

Cal recordar que el canvi impulsat l’any 2016, substituint la denominació en castellà “Valencia” oficial fins a eixe moment, per la forma històrica valenciana i hui oficial de “València”, es va aprovar inicialment per unanimitat de tots els grups municipals.

Encara més, com es pot comprovar a l'expedient que la formula hui oficial només va rebre unes poques esmenes (4) centrades estrictament sobre qüestions ortogràfiques i vinculades sempre als partidaris de les Normes del Puig en tant que detractors de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua reconeguda oficialment per l'Estatut. A banda d'estes al·legacions estrictament ortogràfiques una cinquena al·legació optava per la recuperació del nom foral "Ciutat de València" igualment en valencià.

Cap d'estes al·legacions van objectar llavors el fet que la ciutat puguera tindre el seu topònim en valencià, demostrant que l'objecte del canvi de denominació actual no respon en cap cas a una demanda social real.

Queda demostrat així que més enllà dels suposats debats ortogràfics que legalment són competència dels lingüistes la formula del topònim en valencià no ha estat en cap cas socialment qüestionada fins ara.

Així, la forma dual que ara es proposa no compta amb cap precedent en les al·legacions del 2016, i per tant no pot ser interpretada com una evolució o continuació d'un debat anterior. És una proposta política de l'equip de govern actual sense arrelament tècnic ni social, i per tant mancat d'historial justificatiu.

Una proposta que, a diferència del que va ocórrer amb l'oficialització del terme actual "València" si ha rebut des del primer moment el vot en contra de 16 dels 33 regidores i regidors, i es preveu una major participació en la presentació d'esmenes de col·lectius i persones crítiques amb la nova proposta en tant que suposa un pas arrere en la protecció del valencià. Elements que fan pensar que la fractura social que generaria el nou topònim serà important.

La conflictivització del valencià provoca de manera evident el seu afebliment i, per tant, va en direcció contrària a allò que la legislació vigent i el propi Estatut d'Autonomia establixen per a la llengua pròpia.

8. El canvi pot comportar una despesa pública i privada milionària i innecessària

Modificar la denominació oficial del municipi València obligaria a canviar tota la retolació urbana, senyalització viària, logos institucionals, impresos oficials, segells, portals web, etc. Això tindria un cost econòmic molt elevat per a l'administració local i altres institucions, així com per a milers d'empreses i ciutadans.

Esta despesa milionària i incalculable no es fonamenta en cap necessitat ni benefici col·lectiu clar, i resultaria del tot injustificable en un context de recursos públics limitats. Més encara quan no es tracta d'una millora ni d'una correcció, sinó d'una alteració purament política i simbòlica. L'expedient no aporta cap anàlisi de cost ni estudi d'impacte sobre el canvi proposat.

9. La forma "València" és la legal i vigent, aprovada amb aval normatiu.

Contràriament al que pretén este nou procediment, la forma "València" va ser establida com a denominació oficial única pel Decret 16/2017, de 10 de febrer, del Consell, a proposta de l'Ajuntament i amb informe favorable de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL). Esta decisió es va prendre dins d'un procediment plenament legal, transparent i motivat on l'impuls polític era completament harmònic amb el respecte a l'àmbit jurídic i lingüístic.

Cap element nou jurídic ni lingüístic justifica revertir esta decisió ni iniciar un nou procés contradictori amb la normativa lingüística oficial.

L'Acadèmia Valenciana de la Llengua és legalment l'única autoritat normativa i no avala este canvi. L'article 6.8 de l'Estatut d'Autonomia i la Llei 6/1998 reconeixen l'AVL com a autoritat normativa del valencià. No consta cap nou informe d'este organisme que avale el canvi proposat, com sí que es va emetre favorablement en 2016 per a la forma "València".

El suposat debat sobre si l'accent de "València" s'ha d'escriure obert o tancat correspon, en tot cas, única i exclusivament a l'àmbit

lingüístic i ja ha estat resolt normativament per l'AVL com consta en el propi expedient. Cap Ajuntament pot contradir o reinterpretar les decisions de l'òrgan estatutari competent en matèria lingüística ja que fer-ho suposaria una vulneració manifesta del principi de legalitat.

Si s'adopten decisions amb coneixement de la seua contradicció amb l'ordenament jurídic vigent, podrien arribar a tindre conseqüències de responsabilitat administrativa o fins i tot penal, segons el que preveu l'article 404 del Codi Penal en casos de resolució arbitrària amb coneixement dels fets coneguts com a prevaricació administrativa.

Sobra dir que, així i tot, si l'equip de govern volguera des de l'esfera política immiscuir-se en debats lingüístics i manifestar la seua opinió sobre el fet que l'AVL poguera revisar la seua decisió sobre l'actuació, pot trobar vies com ara les declaracions institucionals o altres que en cap cas suposen contravindre les lleis vigents ni tractar de desacreditar l'ens normatiu estatutari.

Estem per tant davant una situació absolutament inèdita: amb l'autoritat lingüística de la Real Academia Española de la Lengua, cap estament polític —i encara menys una administració pública— pretén usurpar-li les seues competències en matèria de llengua castellana.

N'hi ha prou amb tractar d'establir paral·lelismes per tal de comprovar que estem davant un clar atac a l'ens normatiu i estatutari del valencià, reconegut per motivacions polítiques.

Resulta evident —i per tant esperpèntic— que, en l'hipotètic cas que algun grup polític o social considerara que cal adaptar alguna grafia del topònim en castellà (imaginem-nos, per exemple, la B per la V per adaptar-se suposadament a la parla majoritària), un ajuntament poguera prendre acords amb validesa legal contraris al criteri lingüístic de l'entitat competent.

És una manera de procedir absolutament impensable amb el castellà que deu ser igualment reprobable en el cas del valencià.

10.El canvi genera incoherència institucional i territorial

Mentre es proposa modificar el nom del municipi, a priori altres institucions i divisions administratives mantindran la forma “València”: la província de València, la Universitat de València, la Diputació de València, entre altres.

Esta dissonància trenca la coherència institucional i pot crear confusió en l'àmbit administratiu, acadèmic, comunicatiu i cartogràfic. Es genera un precedent perillós de fragmentació toponímica sense base lingüística ni històrica, motivat únicament pels criteris polítics de l'equip de govern.

11.El canvi suposa una regressió en la normalització i visibilitat del valencià

Els topònims en valencià contribuïxen a la normalització del seu ús social i institucional. El valencià ha estat històricament minoritzat i la seua presència en els espais públics és clau per a garantir-ne la igualtat efectiva amb el castellà.

Modificar la forma “València” per una denominació duplicada, i a més invertida, suposa una forma de banalització del valencià, una deslegitimació de la normativa oficial i del propi autogovern, així com un retrocés simbòlic inacceptable en termes de dignitat lingüística.

SOL·LICITE:

Que es tinguen per presentades estes al·legacions i, en conseqüència, es desestime la proposta de canvi de denominació del municipi de València per la forma dual “Valencia/València”, mantenint-se la forma oficial en valencià per ser la legalment establerta, coherent, eficient, lingüísticament fixada, i -com el propi reglament municipal diu - històrica i correcta: “València” en valencià.